

і науки України. Конференція проводилась за такими напрямками: сучасні проблеми науки; сучасні проблеми освіти; проблеми інтеграції науки, освіти та просвітництва в сучасних умовах; інформаційні системи та технології в науці, освіті та просвітництві; проблеми родини, материнства і дитинства на сучасному етапі – науково-освітній аспект; роль громадських організацій у вирішенні проблем науки та освіти. Також в рамках конференції проводилися “круглі столи” з таких тем: науково-освітній інформаційний простір; Болонський процес: історія, проблеми та перспективи; гендерний аспект в науці, освіті та просвітництві; роль музеїв у наукових дослідженнях, самоосвіті та просвітництві.

Щербина О.І.

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ “ЛЮДСЬКИЙ РОЗВИТОК В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ”

9 жовтня 2006 року в Києві відбулася Міжнародна науково-практична конференція “Людський розвиток в Україні: проблеми та перспективи,” організована Інститутом демографії та соціальних досліджень НАН України, Київським національним економічним університетом імені Вадима Гетьмана МОН України, Міністерством праці та соціальної політики України, Державним комітетом статистики України.

Конференція була присвячена обговоренню сучасних проблем людського розвитку та соціальної політики, обміну результатами наукових досліджень і практичним досвідом з цих питань.

У роботі конференції взяли участь Міністр праці та соціальної політики України Михайло Папієв, заступник голови Державного комітету статистики України Наталія Власенко, віце-президент НАН України Володимир Литвин, координатор системи ООН в Україні Ф.О’Доннелл, провідні вчені України та Білорусі, викладачі вищих навчальних закладів, загалом понад 120 учасників.

З привітаннями до учасників конференції звернулись ректор Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, академік АПН України Анатолій Павленко, віце-президент НАН України Володимир Литвин, координатор системи ООН в Україні Ф.О’Доннелл, директор Інституту демографії та соціальних досліджень НАН України, академік НАН України Сергій Пирожков.

Заступник директора Інституту демографії та соціальних досліджень НАН України, член-кореспондент НАН України **Елла Лібанова** у своїй доповіді „Людський розвиток: від концепції до державної стратегії” акцентувала увагу на найбільш актуальних проблемах людського розвитку, що існують сьогодні в Україні, таких, як високі втрати від смертності населення, зокрема чоловіків, у працездатному віці, а також гендерна нерівність у суспільстві. Вона підкреслила, що розв’язання цих та інших проблем людського розвитку має стати одним з головних стратегічних пріоритетів дій українського уряду.

Доповідь Міністра праці та соціальної політики України, кандидата економічних наук **Михайла Папієва** була присвячена розвитку соціального страхування та соціального

захисту населення як чинників формування сучасного людського капіталу. Він спинився на розгляді сучасних проблем, пов'язаних з необхідністю удосконалення системи загальнообов'язкового державного соціального страхування в Україні, зокрема пенсійного страхування, страхування на випадок безробіття та інших її складових частин.

Заступник голови Державного комітету статистики України **Наталія Власенко** виголосила доповідь на тему „Моніторинг людського розвитку як інформаційна база для визначення пріоритетів розвитку регіонів країни.” У доповіді було наголошено на важливості розрахунків індексів людського розвитку, їх ролі та функціях у здійсненні моніторингу для забезпечення реалізації ефективної регіональної політики в Україні в умовах перенесення акцентів державної політики з центрального на місцевий рівень.

Висвітлюючи проблеми забезпечення людського розвитку в контексті підвищення конкурентоспроможності України, заступник міністра економіки України, кандидат економічних наук **Людмила Мусіна** звернула увагу учасників конференції на безпосередній зв'язок та взаємовплив цих процесів на макрорівні. Адже підвищення конкурентоспроможності держави є неможливим без досягнення високого рівня людського розвитку, передусім з погляду забезпечення формування високого освітнього, інтелектуального потенціалу суспільства.

Завідувач кафедри статистики Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, кандидат економічних наук, доцент **Ігор Манцуров** у своїй доповіді продовжив тему забезпечення конкурентоспроможності країни як складової людського розвитку. Він зазначив, що підвищення конкурентоспроможності економіки неможливе без формування гнучкого ринку праці та всебічного розвитку трудового потенціалу країни.

Декан економічного факультету Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, доктор економічних наук, професор **Михайло Романюк** присвятив свою доповідь проблемам визначення соціальних пріоритетів економічного розвитку регіонів у контексті забезпечення людського розвитку, вирішення найактуальніших проблем у цій сфері, що є специфічними для різних регіонів країни.

Обговорення основних проблем людського розвитку було продовжено в межах роботи шести секцій конференції.

Перша секція „**Концепція і методологія дослідження людського розвитку та його регіональні виміри**” зосередила свою роботу на обговоренні теоретичних аспектів досліджень людського розвитку, зокрема їх регіональної складової. У центрі уваги її учасників були сучасні проблеми людського розвитку та їх відображення в економічних концепціях. Методології досліджень людського розвитку були присвячені доповіді з питань визначення базових соціальних індикаторів національної безпеки України та підвищення надійності інформаційної бази досліджень людського розвитку в регіональному розрізі. Органічним продовженням дискусії стала доповідь про методичні засади побудови територіальних індексів людського розвитку.

Друга секція «**Демографічна складова людського розвитку**» була присвячена найактуальнішим проблемам відтворення населення. Доктор соціологічних наук, професор Людмила Шахотько у своїй доповіді розглянула особливості сучасного типу відтворення населення Республіки Білорусь. Учасники секції також розглянули питання: демографічні зміни як фактор розвитку нових пенсійних моделей. Крім того, відбулася дискусія щодо впливу деструктивних чинників людського розвитку, зокрема таких, як зростання в Україні насильницької смертності.

На засіданні третьої секції «**Розвиток ринку праці**» обговорено ключові проблеми ринку праці в Україні. Учасники конференції з Білорусі презентували доповідь про особливості білоруської соціально-економічної моделі та ринку праці. Продовженням теми щодо взаємозв'язку підвищення конкурентоспроможності та людського розвитку стало обговорення доповіді кандидата економічних наук Лариси Лісогор.

Впродовж роботи четвертої секції «**Рівень життя населення у контексті людського розвитку**» доповідачі розглянули питання — рівень життя в контексті економічної теорії добробуту, акцентували увагу на проблемах взаємозв'язку людського розвитку та рівня життя населення регіонів України і сільського населення. Відбулася дискусія з питання обґрунтування вибору показників оцінювання якості трудового життя населення.

Учасники п'ятої секції «**Соціальна інфраструктура як складова людського розвитку**» присвятили її засідання обговоренню таких важливих чинників людського розвитку, як освіта, охорона здоров'я, соціальні пріоритети працівника. Зокрема, пріоритети в сфері освітньої політики обговорювались у контексті забезпечення інноваційного розвитку країни, якісного людського розвитку, передусім, за рахунок впровадження сучасних освітніх технологій у вищій школі. В сфері охорони здоров'я дискусія відбувалась стосовно визначення шляхів її удосконалення для забезпечення людського розвитку в умовах перехідної та постіндустріальної економіки.

Шоста секція «**Пріоритети людського розвитку у державній соціальній політиці та його фінансування**» зосередила свою увагу на проблемах економічної ролі держави в контексті фінансового забезпечення соціального розвитку України, питаннях функціонування системи соціального захисту працездатного населення як інституційної складової соціальної політики, шляхах підвищення ефективності договірного регулювання колективних трудових відносин для забезпечення інвестування людського розвитку, реалізації гарантій соціального захисту учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС.

За результатами обговорення найбільш актуальних питань сучасного людського розвитку учасники Міжнародної науково-практичної конференції „Людський розвиток в Україні: проблеми та перспективи” прийняли **рекомендації, адресовані Кабінету Міністрів України**. Вони наголосили, що основне стратегічне завдання розвитку українського суспільства полягає в інтеграції до європейського простору, забезпеченні наближення до кращих світових стандартів якості життя, реалізації прав і свобод громадян.

Розбудова соціально орієнтованої ринкової економіки об'єктивно зумовлює необхідність забезпечення стійкого людського розвитку як головного завдання державної соціальної політики і критерію суспільного прогресу країни, найбільш могутнього чинника динамічного економічного зростання. За таких умов, першочерговим завданням є розробка національної **стратегії людського розвитку**, що передбачатиме поєднання демографічної політики, політики зайнятості і доходів, освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, регіонального розвитку за активної участі всіх суб'єктів соціального діалогу та членів суспільства.

І.М. Новак,
кандидат економічних наук